

VEGÅRSHEI
KOMMUNE

REGULERINGSPLAN FOR VEGÅRSHEI KIRKE

Detaljregulering - Planbeskrivelse

Vedtatt av kommunestyret, K-sak PS 47/2016 den 24.05.2016

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	3
2. PLANPROSESS	3
3. PLANENS FORMÅL	3
4. PLANOMRÅDET	3
5. OVERORDNEDE PLANER OG STYRINGSVERKTØY	5
6. INNSPILL TIL PLANARBEIDET	5
6.1 Fylkesmannen i Aust-Agder	5
6.2 Aust-Agder Fylkeskommune, kulturminnevern	5
6.3 Den Norske Kirke (Agder og Telemark bispedømmeråd og rådgiver gravplasser)	6
6.4 Statens Vegvesen	7
6.5 Riksantikvaren	7
6.6 Risør og Tvedestrands Avfallsselskap AS	8
7. MEDVIRKNING OG UTREDNING	8
7.1 Plan for Gravplass: Asplan Viak	8
7.2 Dialog og prosess med fylkeskommune og riksantikvaren	8
7.3 Innkomne merknader/uttalelser i høringsperioden	8
8. REGULERINGSPLANENS AREALMESSIGE HOVEDTREKK	10
8.1 Kirke / annen religionsutøvelse	10
8.2 Grav og urnelund	11
8.3 LNF-områder	12
8.4 Hensynssoner bevaring kulturmiljø	13
9. RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE	14
10. ANDRE SAMFUNNSHENSYN	18

1. INNLEDNING

Reguleringsplan for Vegårshei kirke lages i forbindelse med at kirkegården utvides. Området til kirken og kirkegården er ikke regulert tidligere og har formål 'kirke/gravplass' i kommuneplanen. Vegårshei kirke er et middelaldersk kirkested, og er automatisk fredet. Arealet som skal utvides med nye gravplasser, er ikke fredet. Etter utbyggingen blir det plass til ca. 310 nye kistegraver.

2. PLANPROSESS

Asplan Viak har ihht. bestemmelsene i Gravferdslovens forskrift § 3 utarbeidet en *Plan for Gravplass* for Vegårshei kommune (datert 06.11.2015), som ligger til grunn for utvidelse av gravplassen og denne reguleringsplanen. *Plan for Gravplass* inneholder blant annet landskapsplan og teknisk plan og er godkjent av Vegårshei kirkelige fellesråd, Agder bispedømmeråd, Riksantikvaren og Aust-Agder fylkeskommune.

Reguleringsplanen for Vegårshei kirke er utarbeidet av administrasjonen i Vegårshei kommune i henhold til plan og bygningsloven kapittel 12.

Planprosess:

- Varsling om oppstart av planarbeid: 23.10.2015
- Første politiske behandling (kommunestyre): 02.02.2016
- Lagt ut på høring / offentlig ettersyn fra 03.02.2016 til 16.03.2016.
- Behandling i planutvalget 03.05.2016
- Behandling og vedtak (kommunestyre): 24.05.2016

3. PLANENS FORMÅL

Planens formål er å tilrettelegge for utvidelse av kirkegården ved Vegårshei kirke. Dette vil dekke behovet for nye graver i de neste 30 år. Ca. 4 dekar står til disposisjon. Etter utbyggingen blir det plass til ca.310 nye kistegraver.

4. PLANOMRÅDET

Planområdet vises på kart 1 på neste side (med rød linje). Det gjelder området til Vegårshei kirke og tilhørende gravfelt. Planområdet grenser mot reguleringsplan for *Fylkesvei 414, strekning Fjellheim-Moland*, som vises på kart 2. Parkeringsplassen som ligger øst for kirken inngår i reguleringsplan for *Fylkesvei 414 strekning Fjellheim-Moland*.

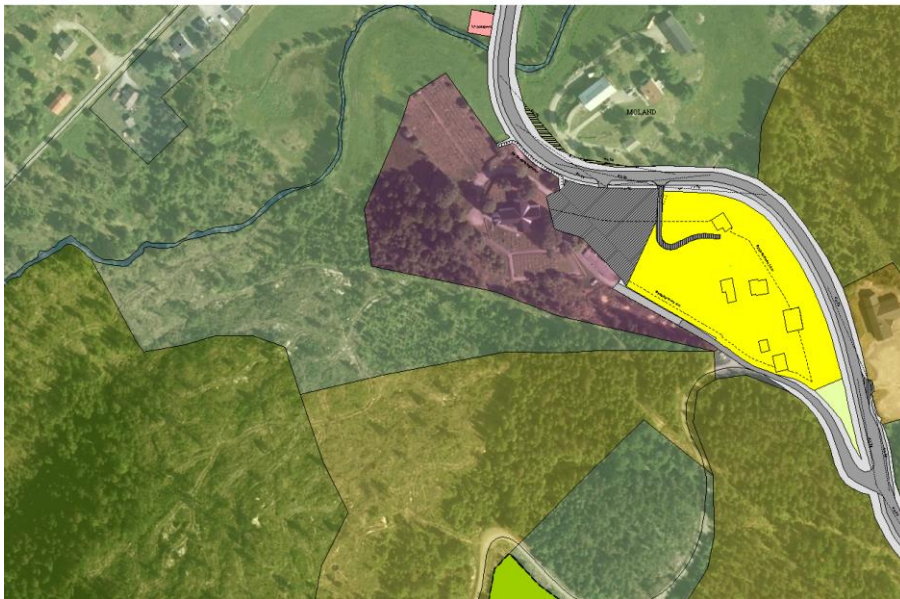
Den gamle Stallen ligger inntil parkeringsplassen og inneholder toalett, bårerom, samlingsrom og lagring av redskaper/utstyr. Fra parkeringsplassen går det en gangatkomst langs kirkens sørside og en kjørbar atkomst til hovedinngangen langs kirkens nordside.

Inngangen til kirken ligger mot vest og foran hovedinngangen planlegges det biloppstillingsplasser for de som har redusert bevegelighet. Dagens trapper ved hovedinngangen ligger innenfor 'hensynssone bevaring kulturmiljø' og er ikke universelt utformet. Jamfør *Plan for Gravplass* foreslås det en løsning for rampe.

Rundt kirkebygget og nordvest og sør for kirken ligger eksisterende gravfelter (områder markert gult på kart 1). Gravfeltet utvides like sørvest for kirken, mellom to eksisterende deler av kirkegården (området markert blå på kart 1).

Kart 1: planområdet

Kart 2: planområdet i sammenheng med tilgrensende reguleringsplan og kommuneplan

Området sør for planområdet vist på kart 2 er i kommunens arealdel regulert til fremtidig boligområde (lysegult på kart 2). Mellom framtidig boligområde og kirkegården ligger det et vegetasjonsbelte (45 til 70 meter) med landbruks-, natur- og friluftslivsformål (grønt på kart), som ikke er med i denne reguleringsplanen. Nærmeste avstand fra gravfelt til formåls grensen med framtidig boligområde er 45 meter.

5. OVERORDNEDE PLANER OG STYRINGSVERKTØY

De viktigste overordnede planene og styringsverktøy som ble brukt og henvises til i forbindelse med reguleringsarbeid:

- a. Lov om planlegging og byggesaksbehandling
- b. Gravferdsloven
- c. Lov om kulturminner
- d. Kommuneplan for Vegårshei kommune 2014-2025
- e. Plan for Gravplass (Asplan Viak, 2016)

I gjeldende kommuneplan som ble vedtatt i begynnelsen av 2014 er planområdet avsatt til 'Grav- og urnelund'. Dermed er reguleringsplanen for Vegårshei kirke i tråd med kommuneplanen.

6. INNSPILL TIL PLANARBEIDET

Etter melding om oppstart av planarbeid den 23.10.2015 har det kommet inn 6 innspill:

6.1 Fylkesmannen i Aust-Agder

Innspill etter varsling om oppstart av planarbeid (november 2015)

Fylkesmannen er ikke kjent med miljøverdier av regional eller nasjonal verdi som vil kunne bli skadelidende som følge av planforslaget. De ber likevel om at blant annet følgende vurderes og gjøres rede for i det videre planarbeidet: Støy, estetisk utforming/ landskapsestetikk, universell utforming, risiko- og sårbarhetsanalyse, prinsippene i naturmangfoldloven § 8 til 12. Vurderingen skal fremgå av beslutningen, jf. naturmangfoldloven § 7.

Merknader fra kommunen: punktene ovenfor er vurdert og kommer fram i planbeskrivelsen og/eller 'Plan for gravplassen'.

6.2 Aust-Agder Fylkeskommune, kulturminnevern

Innspill etter varsling om utvidelse av kirkegården (desember 2014)

Allerede før planleggingsarbeid ble satt i gang har det vært kontakt med Kulturminneavdelingen i Aust-Agder Fylkeskommune, som har befart området. I en epost til kommunen har de bekreftet at området kan utvikles og at det ikke er behov for ytterligere registreringer. De bemerker derimot at dersom det dyrkede arealet mellom kirken og kollen skal utvikles, vil det være behov for sjakting.

Merknader fra kommunen: det finnes ingen dyrkede arealet mellom kirken og kollen. Vi antar at det menes et lite område med dyrka mark nordvest for kirken, som påpekes i innspill etter varsling om oppstart av planarbeid (se neste avsnitt).

Innspill etter varsling om oppstart av planarbeid (november 2015)

Seksjon for kulturminnevern forutsetter at den foreslåtte løsningen er nøye vurdert i forhold til dagens fallende terreng. Det forutsettes at intensjonen i *Plan for Gravplass* følges opp i det videre arbeidet ved at detaljer som gjerder, murer, beplantning etc. holder et høyt faglig nivå både håndverksmessig og estetisk.

Seksjon for kulturminnevern har synfart planområdet, og utvidelsen av dagens anlegg omfatter i all hovedsak utmarksarealer. Disse utmarksområdene har ikke noe potensiale for uregistrerte automatisk fredete kulturminner. Ut fra oppstartmeldingen kan reguleringen kanskje omfatte ett mindre areal av dyrket mark. Hvis det planlegges en omregulering av areal av dyrket mark kan det bli nødvendig med en arkeologisk registrering. Fylkeskommunen vil komme tilbake til dette på offentlig ettersyn.

Merknader fra kommunen: *Detaljer som påpekes, er tatt hensyn til i 'Plan for Gravplass'. Hva gjelder dyrket mark: Det er ingen planer om å utnytte dette dyrkede arealet. Som foreslått av Kulturminnevern avdelingen i Aust-Agder i kontakt med kommunen i etterkant av oppstartmeldingen, reguleres dette området til LNF-formål.*

6.3 Den norske kirke (Agder og Telemark bispedømmeråd og rådgiver gravplasser)

Innspill etter varsling om oppstart av planarbeid (november 2015)

Den norske kirke trekker fram disse momentene:

- Bestemmelser i lov om gravplasser, kremasjon og gravferd og forskrift til gravferdsloven må legges til grunn for det videre arbeidet. Planarbeidet skal skje i samråd med kirkelig fellesråd (gravplassforvaltningen).
- Gravferdsforskriften stiller krav om at det om mulig skal etableres en buffersone mellom gravplassareal og naboskap.
- Gravplasser skal videre skjermes mot støy i samsvar med gjeldende retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen.
- Arealet som er foreslått til utvidelse ligger nær kirkebygget og ligger i direkte tilknytning til eksisterende kirkegård. Plasseringen synes å være god og vil kunne danne grunnlaget for et helhetlig gravplassanlegg.
- Gravplasser skal tilrettelegges etter gjeldende regler for universell utforming. Dette innebærer at det blant annet må være egne parkeringsplasser tilrettelagt for handicappede og stigningsforholdene på de interne veiene må være slik at gravplassen er tilgjengelig for rullestolbrukere og andre med redusert bevegelighet.
- Forskrift til gravferdsloven setter krav om geoteknisk vurdering ved utarbeidelse av gravplassplan. Det er videre krav til jordoverdekning over kiste og urne samt grunnvannsnivå. Jordsammensetning bør videre være slik at den sikrer nedbrytning av gravinnhold innen normal fredningstid (20 år).
- Bispedømmerådet skal som statlig fagmyndighet ha anledning til uttale seg til planforslaget før kommunen gjør vedtak av reguleringsplanen.
- Gravplassplanen (byggeplan) for utvidelsen skal godkjennes av bispedømmerådet i samsvar med gravferdsloven §4.

Merknader fra kommunen: *disse punktene er tatt hensyn til og omtales i planbeskrivelsen og/eller 'Plan for Gravplass'.*

6.4 Statens Vegvesen

Innspill etter varsling om oppstart av planarbeid (november 2015)

Statens Vegvesen påpeker byggegrense langs Fylkesveg 414, som er 30 meter fra senter vei.

Merknader kommunen: Byggegrense i planområdet følger formålsgrensene. Nærmeste formåls-, byggegrense ligger da 10 meter fra senter vei for å ha muligheter for gjennomføring for små tiltak i dette området. Areal til framtidig gang- og sykkelvei langs FV 414 er ivaretatt i tilgrensende reguleringsplan for 'FV 414, strekning Fjellheim-Moland'.

6.5 Riksantikvaren

Innspill etter varsling om utvidelse av kirkegården (desember 2014)

Tiltaket vil påvirke kirkestedet visuelt ved at landskapet endres gjennom sprengning og terrassering, og gjennom at skogsområde blir erstattet med kirkegård. Utvidelse av kirkegården vil berøre det automatisk fredete middelalderske kirkestedet gjennom at nærmiljøet vil bli betydelig endret. Vegårshei kirkested er et kulturmiljø av nasjonal verdi. Det er viktig av det i det videre arbeidet med utvidelse av kirkegården tas tilbørlig hensyn til kirkestedet.

Videre planlegging av plassering og utforming av kirkegården må derfor skje i dialog med Riksantikvaren. Det bør utarbeides illustrasjonsmateriale som viser tiltakets virkning for kirkestedet. Det anbefales å utarbeide en reguleringsplan for anleggelse og utvidelse av gravplass. Endelig plan skal godkjennes av Riksantikvaren (både reguleringsplanen og landskapsplanen / teknisk plan).

Innspill etter varsling om oppstart av planarbeid (november 2015)

- Dette området gjelder et middelaldersk kirkested, automatisk fredet i medhold av lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 (kml) § 4 første ledd pkt. a og j. Dagens kirke er listeført hos Riksantikvaren som særlig verneverdig.
- Det er viktig at planlagte tiltak i nærheten av kirkestedene tar tilstrekkelig hensyn til dette, slik at kirkestedenes opplevelsesverdi og pedagogiske verdi kan bevares for fremtiden.
- På Vegårshei/Moland har det vært kirkested siden middelalderen. Sentrale problemstillinger er derfor om tiltak inntil kirkestedet, så som en kirkegårdutvidelse, vil medføre fare for at kulturminnet blir skadet eller om tiltaket kan virke utilbørlig skjjemmende, jf. kulml. § 3.
- Ved utformingen av kirkegårdsutvidelsen må det middelalderske kirkestedet med stående listeført kirke være premissgivende.
- Det er viktig at den middelalderske kirkegård og den listeførte kirke sikres et godt vern gjennom plankart og reguleringsbestemmelser. Vi ber om at det middelalderske kirkestedet avmerkes som hensynssone på planens kart slik at det går frem at områdene er båndlagt etter kulturminneloven. Hensynssone kan legges omkring den øvrige kirkegården og kirken for ytterlig vern, jf området som vises i Askeladden. Følgende bestemmelser bør følge med hensynssone:

Det middelalderske kirkestedet er et automatisk fredet kulturminne. Alle inngrep i grunnen eller andre tiltak som kan virke inn på det automatisk fredete kulturminnet er ikke tillatt uten etter dispensasjon fra kulturminneloven.

Unntak gjelder for bruk av eksisterende graver som har vært i kontinuerlig bruk siden middelalderen.

Gravsteder som ikke er i bruk pr. i dag og gravsteder der det ikke har vært foretatt gravlegging etter 1945 skal ikke gjenopptas til bruk.

Merknader kommunen: Disse punktene er tatt hensyn til og foreslåtte bestemmelser og hensynssone bevaring er tatt med på kart og i bestemmelsene.

6.6 Risør og Tvedestrands Avfallsselskap AS

I forbindelse med prosessen med 'Plan for Gravplass' har RTA vært engasjert for å finne god løsning for avfallhåndtering.

7. MEDVIRKNING OG UTREDNINGER

7.1 Plan for Gravplass: Asplan Viak

I forkanten av og parallelt med reguleringsarbeidet har Asplan Viak ihht. bestemmelsene i Gravferdslovens forskrift § 3 utarbeidet en *Plan for Gravplass* for Vegårshei kommune (datert 06.11.2015) , Denne ligger til grunn for utvidelse av gravplassen og denne reguleringsplanen. *Plan for Gravplass* inneholder blant annet landskapsplan og teknisk plan og er godkjent av Vegårshei kirkelige fellesråd, Agder bispedømmeråd, Riksantikvaren og Aust-Agder fylkeskommune.

Reguleringsplanen for Vegårshei kirke ble utarbeidet av administrasjonen i Vegårshei kommune i henhold til plan og bygningsloven kapittel 12. De som har bidradd mest i planarbeid er planrådgiver, prosjektleder, kirkeverge, kirkegårdsarbeider og oppmålingsingeniør.

7.2 Dialog og prosess med fylkeskommune og riksantikvaren

Det har vært en prosess med fylkeskommunen der området for utvidelsesarealet har vært befart av Kulturminneavdelingen i Aust-Agder Fylkeskommune som har konkludert med at arealet kan tas i bruk i tråd med kommuneplanens formål. Ellers har både Asplan Viak og kommunen hatt kontakt med fylkeskommune, Riksantikvaren og Den norske kirke underveis i prosessen.

7.3 Innkomne merknader/uttalelser i høringsperioden

Planforslaget ble lagt ut på høring fra 03.02.2016 fram til 16.03.2016. I høringsperioden kom det inn 8 uttalelser/tilbakemeldinger:

Asplan Viak

Asplan Viak som har laget Plan for Gravplassen påpekte rett etter at planen ble lagt ut på høring, at vi bør legge inn både hensynssone og båndleggingssone med tilknyttede bestemmelser i stedet for bare en hensynssone rundt kirken. I tillegg har de formulert en bestemmelse i forbindelse med bevaring av kirkemurene.

Merknader fra administrasjonen

Anbefalingene fra Asplan Viak ble bearbeidet første dagen i høringsperioden og høringsdokumentene ble endret på grunn av dette før det ble sendt ut til / ble synlig for andre.

Bispedømmeråd (Den Norske Kirke)

De kommentarene som ble gitt ved planoppstart er ivaretatt og Agder og Telemark bispedømmeråd har dermed ingen flere innspill til reguleringsplanen.

Riksantikvaren og Fylkeskommune i Aust-Agder

Det har stått kirke på Moland siden middelalder, og dagens kirkegård er et automatisk freda kulturminne fra middelalder. Kirkestedet med kirkegård representerer derfor en lang kontinuerlig kulturhistorie i området. Det er derfor viktig å se på kirkestedet som en del av et kulturmiljø med lang tidsdybde. Automatisk freda kulturminner er svært sårbare, ikke bare i forhold til inngrep, men også i til endringer i omgivelsene. Forbudet mot skjemming av automatisk freda kulturminner står derfor sterkt i lovverket. Et sentralt punkt i denne saken er om tiltak knytt til utviding av kirkegården vil være utilbørlig skjemmende, jf. kulturminnelovens §3. Kirken og kirkegården er kulturminne av nasjonal verdi, og kulturminnet sin verdi hviler i stor grad på opplevelsen av kirkestedet sin plassering i landskapsrommet.

Vi ser at tiltak skissert i Plan for gravplass av Asplan Viak datert 06.11.2015, beskriver en universell hovedatkomst til kirken. Dette tiltaket er ikke beskrevet i reguleringsplanen, og vi minner om at et slikt tiltak vil være søknadspliktig. I henhold til kulturminneloven § 3 første ledd er inngrep i automatisk fredete kulturminner forbudt med mindre det foreligger tillatelse etter kulturminneloven § 8, 1. ledd. Når det gjelder hensynet til kirkestedet vurderer vi det slik at reguleringsplanen ikke inneholder tiltak som vil være utilbørlig skjemmende. Vi anser at bestemmelsene som er foreslått i tiltaket vil ta vare på kulturminnet på en god måte.

Riksantikvaren finner at detaljregulering for Vegårshei kirkegård med plankart datert 15.01.2016, kan godkjennes.

Merknader fra administrasjonen

Punktene som kommer fram i riksantikvarens uttalelse ivaretas i reguleringsplanen og Plan for Gravplassen. Vegårshei kommune er bevisst om at det må søkes om dispensasjon i forbindelse med universell hovedatkomst til kirken.

Fylkesmannen i Agder

Fylkesmannens miljøvernavdeling mener planforslaget legger godt til rette for en hensynsfull utvidelse at Vegårshei kirkes gravlund.

Miljøvernavdelingen vil gi faglig råd om at universell utforming av hovedatkomst til kirken avklares før vedtak av reguleringsplan. Dersom kulturmyndighetene godkjenner tiltaket slik det er skissert i planforslaget vil vi anbefale å presisere § 2.4 i bestemmelsene til å inkludere det konkrete tiltaket.

Merknader administrasjon

Hovedatkomst til kirken som beskrevet i Plan for Gravplassen fra Asplan Viak avklares ikke før vedtak av reguleringsplanen og kan derfor ikke inkluderes i bestemmelsene. Vegårshei kommune er bevisst om at det må søkes om dispensasjon fra kulturminneloven så fort dette konkrete tiltaket skal realiseres.

Statens Vegvesen

I høringsutkast ble det foreslått følgende:

Byggegrense i planområdet følger formålsgrensene.

Nærmeste formåls-, byggegrense ligger da 10 meter fra senter vei for å ha muligheter for gjennomføring for små tiltak i dette området.

Selv om det er avsatt areal til formålene gang-/sykkelvei og ny forstøtningsmur i tilgrenset reguleringsplan, mener SVV at det ikke er tatt tilstrekkelig hensyn til gjennomføring av tiltakene. De forutsetter at det legges inn et «midlertidig anleggsområde» på 5 meter innenfor formålet grav- og urnelund mot fylkesvei 414. Når tiltakene er gjennomført opphører det regulerte bestemmelsesområdet.

Merknader administrasjon

For å ivareta tilstrekkelig avstand fra fylkesvei, legges det inn byggegrense på 15 meter fra midtlinje fylkesvei. Byggegrensen er synliggjort på kartet og ble lagt inn i bestemmelsene.

Vegårshei kirkelige fellesråd

Ingen merknader

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Gangvei/sti/parkeringsplass må ta hensyn til at det skal være fremkommelig for alle. Rådet anbefaler å asfaltere gangvei/sti fremfor å gruslegge.

Merknader fra administrasjonen

Dette er ikke noe som skal avklares i en reguleringsplan, men forutsetning i Plan for Gravplassen er at gangvei/sti/parkeringsplass blir universell utformet og at de er derfor fremkommelig for alle. I forbindelse med konkret tiltak vurderes hva slags veibelegg passer best i forhold til både estetikken og universell utforming.

8. REGULERINGSPLANENS AREALMESSIGE HOVEDTREKK

8.1 Kirke / annen religionsutøvelse (KAR)

Kirkestedet ligger ved gården Moland og den eldste omtalen av kirkestedet er fra 1347. Det stod frem til 1667 en stavkirke på kirkestedet, som da ble revet og erstattet av en ny kirke.

Dette området gjelder et middelaldersk kirkested som er automatisk fredet. Dagens kirke er listeført hos Riksantikvaren som særlig verneverdig. Det er fylkeskommunen som skal ivareta de listeførte kirkenes omgivelser. Se under § 8.4 for en nærmere beskrivelse.

8.2 Grav og urnelund (GU 1-3)

Området med formål 'grav og urnelund' er delt opp i 3 områder på kart og i bestemmelsene (GU1, GU2 og GU3). Områdene kan omfatte disse elementene, som omtales detaljert i '*Plan for Gravplass*':

- Gravplass og prosesjonsvei
- Driftsplass
- Atkomstvei
- HC parkeringsplasser
- Navnet minnelund
- Port og gjerde
- Benker, vannposter
- Avfallsdunker
- Vannposter
- Forstøtningsmur
- Vegetasjon

Det henvises til '*Plan om Gravplass*' for en nærmere beskrivelse av disse elementene.

- Drenering, overvann og vann

Ifølge '*Plan for Gravplass*' lages det en avskjæringsgrøft på oversiden av traktorveien direkte sør for planområdet. Overvann samles i lukket system og føres i grøft på nedsiden av mur og ut på terreng vest på tomta. Grøfta opparbeides også forbi eksisterende gravfelt for at også dette gravfeltet skal tørkes opp. Ved det nye driftsbygget etableres et lukket system.

Det legges til rette for sommervann til 3 vannposter innenfor det nye området og en vannpost ved atkomsten til utvidelsesområdet. Eksisterende vannpost ved kirketrappa fjernes. Eksisterende vannledning gjennom området gis koblingspunkt ved ny vannpost på nedsiden av skjæring/mur. På sikt skal vann hentes fra kum på parkeringsplassen, men det avhenger av når Statens Vegvesen gjør opprustning av FV 414.

Gravfeltene bygges opp med drenerende gravemasser med et renselag i bunnen. Drenering av størstedelen av den nye gravplassen dreneres med utløp til terreng i tomtas nordvestre hjørne. Her ledes det sammen med overvannet ut til diket langs jordekanten og videre til Eskjedalsbekken. Drenering for gravarealet nærmest eksisterende gravfelt sør for kirken, kobles mot eksisterende kum på parkeringsplassen.

8.3 LNF-områder (LNF)

Innenfor planområdet ligger et lite område med dyrka mark (gult på kart nedenfor, angitt med pil). Her skal det ikke graves eller gjøres noe tiltak. Bestemmelsene styrer at det ikke er lov å gjøre noe tiltak her på dyrka mark.

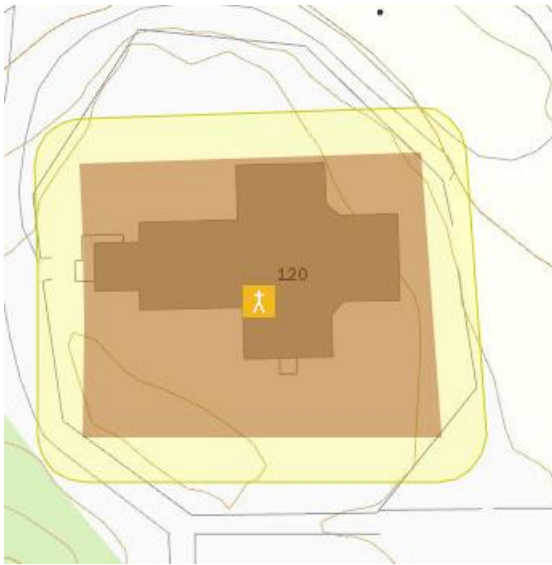

8.4 Båndleggingszone etter lov om kulturminner og hensynssone bevaring kulturmiljø

Kirkestedet ligger på gården Moland og den eldste omtalen av kirkestedet er fra 1347. Det sto frem til 1667 en stavkirke på kirkestedet, som da ble revet og erstattet med en ny kirke. Nåværende kirke ble innviet i 1810. Alle tre kirker har, ut fra opplysningene vi har, stått på samme plass. I tiden etter reformatorisk tid var kirken en love-/ gavekirke, dvs. resultatet av at folk som hadde vært i fare eller havsnød hadde lovet kirken gaver hvis de ble reddet. Rundt 1620 var kirken annekskirke under Gjerstad. To landskapselementer i nærheten har navn som er relatert til kirken. Det er åsen Kjørkeliheia rett syd for kirken og Liksteinhella som ligger ca en kilometer nord for kirken.

Området gjelder et middelalderk kirkested, automatisk fredet i medhold av lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 (kml) § 4 første ledd pkt. a og j. Dagens kirke er listeført hos Riksantikvaren som særlig verneverdig. Det er fylkeskommunen som skal ivareta de listeførte kirkenes omgivelser.

Kirka og deler av arealer rundt kirka er vist som båndleggingszone etter lov om kulturminner i Askeladden og på plankart. I tillegg ble det lagt inn en hensynssone bevaring kulturmiljø rundt kirkemurene. Det er tilknyttet bestemmelser til både båndleggingszone og hensynssone.

Båndleggingszone etter lov om kulturminner (Askeladden)

9. RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE

Administrasjonen i Vegårshei kommune har utarbeidet en risiko og sårbarhetsanalysen for Vegårshei Kirkegård.

Metode og forutsetninger ROS-analyse

Mulige uønskede hendelser er sortert etter tema. Videre er hendelsene sortert i to hovedgrupper; de som kan påvirke planområdets funksjon, utforming med mer, og hendelser som direkte kan påvirke omgivelsene (henholdsvis konsekvenser for og konsekvenser av planen).

Vurdering av **sannsynlighet** for uønsket hendelse er delt i:

- Svært sannsynlig (4) kan skje regelmessig; forholdet er kontinuerlig tilstede
- Sannsynlig (3) kan skje av og til; periodisk hendelse (årlig)
- Mindre sannsynlig (2) kan skje, ikke usannsynlig; ca. hvert 10 år
- Lite sannsynlig (1) en teoretisk sjanse for hendelsen; sjeldnere enn hvert 50 år

Kriterier for å vurdere **konsekvenser** av uønskede hendelser er delt i:

	Personskade	Miljøskade	Skade på eiendom, forsyning med mer
1. Ubetydelig	Ingen skade	Ingen skade	Uvesentlig
2. Mindre alvorlig	Få/små skader	Ikke varig skade	Skade dersom reservesystem ikke finnes
3. Alvorlig	Behandlingskrevende skader	Behandlingskrevende skade	System settes ut av drift over lengre tid; alvorlig skade på eiendom
4. Kritisk	Personskade som medfører død eller varig mén; mange skadd	Langvarig miljøskade	System settes varig ut av drift; uopprettelig skade på eiendom

Beregnet **risiko** som funksjon av sannsynlighet og konsekvenser er gitt i følgende tabell:

Konsekvens: Sannsynlighet:	1. Ubetydelig	2. Mindre alvorlig	3. Alvorlig	4. Kritisk
4. Svært sannsynlig				
3. Sannsynlig				
2. Mindre sannsynlig				
1. Lite sannsynlig				

- Hendelser i røde felt: Tiltak nødvendig
- Hendelser i gule felt: Tiltak vurderes ifht nytte
- Hendelser i grønne felt: Rimelige tiltak gjennomføres

Tiltak som reduserer sannsynlighet vurderes først. Hvis dette ikke gir effekt eller er mulig, vurderes tiltak som begrenser konsekvensene.

Risikovurdering

Tenkelige hendelser, risikovurdering og mulige tiltak er sammenfattet i følgende tabell.

Hendelse/situasjon	Aktuelt	Sanns.	Kons.	Risiko	Kommentar/tiltak	Kilde
Natur- og miljøforhold						
<i>Ras/skred/grunnforhold. Er området utsatt for, eller kan planen/tiltaket medføre risiko for:</i>						
1. Skred fra fjell (steinsprang, stein- og fjellskred)	Nei					NVE atlas
2. Jordskred / Flomskred	Nei					NVE atlas
3. Flomskred	Nei					NVE atlas
4. Kvikkleireskred	Nei					NVE atlas
5. Snøskred (løssnø-, flak- og sørpeskred)	Nei					NVE atlas
6. Elveflom	Nei					Flomrapport Sweco
7. Radongass	Nei				Moderate til lav konsentrasjon i aktsomhetskart	NGU Radon aktsomhet
<i>Vær, vindeksponering. Er området utsatt for:</i>						
8. Vind (lokalklimatisk)	Nei					
9. Nedbør (lokalklimatisk)	Nei					
10. Springflo	Nei					
11. Havnivåstigning	Nei					
<i>Natur- og kulturområder. Medfører planen/tiltaket fare for skade på:</i>						
12. Viktige naturtyper og sårbare arter	Nei					Naturbase, miljødirektoratet
13. Verneområder	Ja	1	1			Verneplan for Vegårvassdraget
14. Vassdragsområder	Ja	1	1			Verneplan for Vegårvassdraget
15. Fornminner (afk)	Nei					
16. Kulturminne/-miljø	Ja	1	2		Kirke og området rundt kirken er et kulturminne og er vernet.	Askeladden, kulturminnesøk

Menneskeskapte forhold						
<i>Strategiske områder og funksjoner. Kan planen/tiltaket få konsekvenser for:</i>						
17. Vei, bru, knutepunkt	Nei					
18. Havn, kaianlegg	Nei					
19. Sykehus/-hjem, kirke	Nei					
20. Brann/politi/sivilforsvar	Nei					
21. Kraftforsyning	Nei					
22. Vannforsyning	Nei					
23. Forsvarsområde	Nei					
24. Tilfluktsrom	Nei					
25. Område for idrett/lek	Nei					
26. Rekreasjonsområde	Nei					

<i>Forurensningskilder. Berøres planområdet av:</i>						
27. Akutt forurensning	Nei					
28. Permanent forurensning	Nei					
29. Støv og støy; industri	Nei					
30. Støv og støy; trafikk	Ja	1	1		Fylkesvei 414 ligger langs planområdet: lite trafikkstøy, 60km sone. Nye gravplasser ligger 70m fra fylkesveien	
31. Støy; andre kilder	Ja	1	1		Sør for kirka/kirkegården planlegges det nytt boligfelt. I planleggingen tas det hensyn til at det opprettholdes vegetasjonsskjerm mellom kirkeområde og boligfelt	
32. Forurenset grunn	Nei					
33. Forurensning i sjø/vassdrag	Nei					
34. Høyspentlinje (stråling)	Nei					
35. Risikofylt industri mm - kjemikalier/eksplosiver	Nei					
36. Avfallsbehandling	Nei					
37. Oljekatastrofeområde	Nei					
<i>Forurensningskilder. Medfører planen/tiltaket:</i>						
38. Fare for akutt forurensning	Nei					
39. Støy og støv fra trafikk	Nei					
40. Støy og støv fra andre kilder	Nei					
41. Forurensning til sjø/vassdrag	Nei					
42. Risikofylt industri mm - kjemikalier/eksplosiver	Nei					
<i>Transport. Er det risiko for:</i>						
43. Ulykke med farlig gods	Ja	1	1		Fylkesvei 414 ligger direkte langs planområdet	
44. Vær/føre begrenser tilgjengelighet til området	Ja	1	1		Snø / glatt. Tiltak: veiene og gangstiene brøytes/måkes	
<i>Trafikksikkerhet Er det risiko for:</i>						
45. Ulykke i av-/påkjørslar	Nei					
46. Ulykke med gående/syklende	Nei					
47. Andre ulykkepunkter	Nei					
<i>Andre forhold</i>						
48. Er tiltaket i seg selv et sabotasje-/terrormål	Nei					
49. Er det potensiell sabotasje-/terrormål i nærheten?	Nei					
50. Naturlige terrengformasjoner som utgjør spesiell fare (stup etc)	Nei					

51. Gruver, åpne sjakter, steintipper etc.	Nei					
<i>Spesielle forhold ved utbygging/gjennomføring</i>						
52. Trafikkulykke ved anleggsgjennomføring	Nei					
53. Ulykke/skade ved sprengning	Ja	1	3		Skade på eks. bebyggelse. Vernet gjennom hensynssone bevaring	

Endelig risikovurdering:

Konsekvens: Sannsynlighet:	1. Ubetydelig	2. Mindre alvorlig	3. Alvorlig	4. Svært alvorlig
4. Svært sannsynlig				
3. Sannsynlig				
2. Mindre sannsynlig		16		
1. Lite sannsynlig	13, 14, 30, 31, 43, 44		53	

Hendelser som er vurdert å være sannsynlige til svært sannsynlige og ha alvorlige til svært alvorlige konsekvenser krever tiltak.

Sammendrag ROS-analyse

Analysen har avdekt følgende forhold/hendelser. Alle som er kategorisert i grønn risikovurdering trenger ikke særskilte tiltak i plankart eller bestemmelser:

- 1) Verneområder/Vassdragsområde: Planområdet ligger innenfor verneplanen for Vegårvassdraget. Ingen tiltak.
- 2) Kulturminne: Kirke og området rundt kirken er et kulturminne og er vernet. Tiltak: Hensynssone bevaring kulturmiljø og båndleggingssone etter lov om kulturminner.
- 3) Støy/støv fra trafikk: Fylkesvei 414 ligger langs planområdet: lite trafikkstøy, 60km sone. Nye gravplasser ligger 70m fra fylkesveien. Ingen tiltak
- 4) Støy framtidig boligfelt: Sør for kirka/kirkegården planlegges det nytt boligfelt. Tiltak: I framtidig planlegging av boligfelt opprettholdes vegetasjonsskjerm mellom kirkeområde og boligfelt
- 5) Ulykke med farlig gods: Fylkesvei 414 ligger direkte langs planområdet. Sannsynligheten er veldig lavt. Ingen tiltak
- 6) Vær/føre begrenser tilgjengelighet til området: Snø / glatt. Tiltak: veiene og gangstiene brøytes/måkes. Ingen bratte bakker.
- 7) Ulykke/skade ved sprengning: Skade på eks. bebyggelse. Tiltak: Området er vernet gjennom hensynssone bevaring og anleggsarbeid utføres jmfør 'Plan for Gravplassen'.

10. ANDRE SAMFUNNSHENSYN

Universell utforming og estetisk utforming

Det henvises til Plan for Gravplass og tilhørende landskapsplan.

Det er tatt maksimalt hensyn til disse utformingene. Hovedatkomsten til kirken er per januar 2016 ikke universelt utformet. Det er foreslått en løsning for rampe og ny trapp for å løse krav om universell utforming. Siden muren og trappen ligger i hensynssone for kulturminnet, må kulturvernmyndighetene godkjenne dette tiltaket først.

Framtidig boligområde

Sør for planområdet (se kart 2 på side x) er området avsatt til fremtidig boligområde. Sannsynligvis påbegynnes reguleringsarbeid i dette området innen 2018. Mellom planområdet og framtidig boligområde ligger det et skogareal avsatt til LNF i kommuneplanen. Etter utvidelse av gravlunden, vil det således være en 40 m til 70 m skogskledd buffersone mot det fremtidige boligområdet.

Dette LNF-området er ikke med i planområdet, men ligger inn i kommuneplanen med LNF-formål. I videre planlegging med boligområdet skal dette LNF-arealet beholdes som vegetasjonsbelte/buffersone mellom gravfeltet og boligområdet.

VEDLEGG,

Juridisk bindende:

1. Plankart, dato 04.04.2016
2. Planbestemmelser, dato 04.04.2016

Øvrige vedlegg:

1. Plan for Gravplass, Asplan Viak, datert 06.11.2015, inkludert:
  - Landskapsplan
  - Teknisk plan

Vegårshei kommune
Planrådgiver Chantal van der Linden
Rådmannens stab

Plan vedtatt av kommunestyret den 24.05.2016